

MINISTERSTWO
Rodziny i Polityki Społecznej

Anna Schmidt
Sekretarz Stanu

Pełnomocnik Rządu
ds. Równego Traktowania

BRT-III.070.17.2021.IR

Pani/Pan
Wójt / Burmistrz / Prezydent Miasta
Starosta Powiatu

Szanowni Państwo,

w obliczu skutków epidemii wywołanej rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 stajemy przed szeregiem nowych wyzwań, będących konsekwencją niespotykanej dotąd sytuacji. Troska o drugiego człowieka powoduje, że angażujemy liczne siły i środki, aby umożliwić uzyskanie pomocy i wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

W tym niełatwym dla całego społeczeństwa czasie, pragnę skierować Państwa uwagę na szczególną grupę osób potrzebujących wsparcia, jaką są dzieci zagrożone i dotknięte problemem przemocy.

Wprowadzone na terenie kraju zasady i ograniczenia mają na celu dobro i zdrowie publiczne wszystkich obywateli. Priorytetowym zadaniem stało się zminimalizowanie skutków niekorzystnie wpływającego na życie Polaków wirusa SARS-CoV-2. Obecna sytuacja przez to, że jest czymś zupełnie nowym, może być przykra i frustrująca z wielu

powodów. Niepewność, co do najbliższej i dalszej przyszłości, ograniczenia w kontaktach społecznych, czy troska o zdrowie mogą powodować napięcia i trudności w powstrzymaniu się od agresywnych zachowań, co z kolei wiąże się ze zwiększonym ryzykiem dotyczącym bezpieczeństwa osób, w szczególności dzieci, w rodzinach z problemem przemocy.

To rodzina jest podstawowym, najważniejszym i najbardziej wartościowym środowiskiem życia dziecka. W rodzinie kształtują się określone normy regulujące zachowania jej członków oraz wzajemne wymagania i oczekiwania. Mając na uwadze wyjątkowy charakter środowiska rodzinnego oraz jego wpływ na funkcjonowanie dzieci, zwracam się do Państwa z apelem i prośbą, aby problematyka zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony przez przemocą osobom krzywdzonym była w centrum podejmowanych przez samorządy działań.

Pragnę podkreślić, że dzieci krzywdzone znajdują się w szczególnej sytuacji ze względu na fakt, iż nie mogą samodzielnie i skutecznie realizować przysługujących im praw. Dlatego apeluję, by działania podejmowane przez samorządy miały także na uwadze interes najbardziej bezbronnej grupy – dzieci. Nie można zaprzestać w dążeniu do przeciwdziałania krzywdzeniu i złemu traktowaniu dzieci. W obecnej sytuacji i wobec jej następstw konieczne jest uwzględnienie w działaniach ochronnych adekwatnej pomocy dzieciom, zapewnienie im bezpieczeństwa oraz odpowiednich warunków do życia i równowagi emocjonalnej. Nie sposób pozostać obojętnym wobec krzywdzenia dzieci. Na każdym szczeblu administracji publicznej należy podejmować zdecydowane działania, również we współpracy z innymi instytucjami, zwłaszcza z placówkami oświatowymi.

Skuteczna ochrona dzieci przed przemocą, w obecnej sytuacji spowodowanej epidemią może okazać się nieco trudniejsza. Niezbędna jest zatem interdyscyplinarna współpraca i zainteresowanie przedstawicieli wszystkich służb odpowiedzialnych za realizację zadań z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Obawy dotyczące bezpieczeństwa dzieci, zwłaszcza, gdy funkcjonowanie rodziny obarczone jest dysfunkcjami, w każdym przypadku powinny zostać zweryfikowane za pomocą dostępnych metod i środków przez pracowników odpowiednich służb.

Z całą mocą podkreślam, że wprowadzenie na terenie Polski stanu epidemii nie uzasadnia wstrzymania udzielania pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie, w tym również dzieciom krzywdzonym. Ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, a także osobom realizującym zadania związane z procedurą „Niebieskie Karty”, w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, konieczna stała się jedynie zmiana sposobu i form udzielnej pomocy. Zdaję sobie sprawę, że zapewnienie w okresie epidemii sprawnego funkcjonowania instytucji i organizacji samorządowych, może być utrudnione. Niemniej jednak uważam, że z uwagi na specyfikę problemu, jakim jest występowanie przemocy, należy dążyć do tego, aby rodziny zmagające się z tym problemem miały przekonanie, że nadal mogą liczyć na wsparcie lokalnych służb i instytucji na co dzień zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy, niezależnie od sytuacji spowodowanej epidemią.

Szczególnie ważne jest bieżące analizowanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Absolutną ochroną i bezwzględny bieżącym monitorowaniem należy objąć rodziny, w których procedura „Niebieskie Karty” została wszczęta w odniesieniu do dzieci dotkniętych przemocą. Zasadnym wydaje się również ponowne nawiązanie kontaktu z tymi rodzinami, w przypadku których w ostatnim czasie zakończono prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”, celem sprawdzenia czy i w jaki sposób aktualna sytuacja wpłynęła na stan bezpieczeństwa osób wcześniej krzywdzonych.

W celu realizacji powyższych działań szczególnie ważna jest obecnie możliwość wykorzystania zdalnych kanałów komunikacji np. rozmów telefonicznych czy korespondencji mailowej, zgodnie z *Instrukcją dotyczącą sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz dla pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze*

w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2, która w styczniu bieżącego roku została zaktualizowana i ponownie przekazana do samorządów lokalnych.

W przywoływanej *Instrukcji* wskazaliśmy zalecenia odnoszące się do sytuacji, w której dziecko jest dotknięte przemocą w rodzinie. Konieczne jest bieżące monitorowanie środowisk, w których dochodziło do stosowania przemocy wobec dzieci. Pragnę podkreślić,

że szczególna rola przypada w tym zakresie pracownikom oświaty, bowiem to oni w niektórych przypadkach stanowią jedyne źródło informacji na temat sytuacji domowej dzieci. Każdy sygnał wskazujący na to, że w rodzinie może dochodzić do przemocy powinien budzić niepokój. Należy podjąć odpowiednie działania, po to, aby zweryfikować sytuację rodziny tak, by każda potrzebująca pomocy osoba, mogła ją uzyskać.

W sytuacji, gdy to dziecko jest zagrożone przemocą lub jej doświadcza niezbędne jest systematyczne monitorowanie środowiska rodzinnego, motywowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy do powstrzymywania się od zachowań przemocowych oraz informowanie o ich negatywnych konsekwencjach. Ponadto, w miarę możliwości, należy utrzymywać systematyczne kontakty z osobami ze środowiska dziecka, które mogą mieć wiedzę na temat jego bezpieczeństwa. Podkreślam, że w przypadkach podejrzenia eskalacji przemocy należy zawiadomić Policję o konieczności podjęcia interwencji w środowisku.

Wyrażam nadzieję, że mimo ograniczeń w funkcjonowaniu instytucji i organizacji publicznych w związku z wprowadzonym stanem epidemii, obecne zaangażowanie wszystkich osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w sektorze publicznym, jak również pozarządowym sprawi, że osoby krzywdzone, będą mogły liczyć na stosowne wsparcie. Dlatego jeszcze raz pragnę Państwa uczulić na szczególną sytuację dzieci zagrożonych i dotkniętych problemem przemocy w rodzinie w tym trudnym dla wszystkich czasie epidemii.

Kończąc składam wszystkim osobom pracującym w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie serdeczne podziękowania za zaangażowanie w pomoc dzieciom i młodzieży zagrożonym lub dotkniętym przemocą w rodzinie, a także profesjonalne spojrzenie na rozwiązywanie problemów społecznych w tak szczególnej sytuacji, z jaką teraz przyszło się zmierzyć. Życzę Państwu dużo zdrowia i wytrwałości w podejmowaniu codziennych wyzwań.

*Z poważaniem
z up. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej*

*Anna Schmidt
Sekretarz Stanu*

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/